

Η διαχείριση των ιχθυαποθεμάτων βαθέων υδάτων

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 8ης Μαΐου 2008 σχετικά με τη διαχείριση των ιχθυαποθεμάτων βαθέων υδάτων (2007/2110(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την επισκόπηση της διαχείρισης των ιχθυαποθεμάτων βαθέων υδάτων (COM(2007)0030),
 - έχοντας υπόψη την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση κοινοτικού πλαισίου για τη συλλογή, διαχείριση και χρήση δεδομένων στον τομέα της αλιείας και τη στήριξη όσον αφορά τις επιστημονικές γνωμοδοτήσεις για την Κοινή Αλιευτική Πολιτική (COM(2007)0196),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 45 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Αλιείας και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων (A6-0103/2008),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Διεθνές Συμβούλιο για την Εξερεύνηση των Θαλασσών (ICES) τονίζει με τις συστάσεις του για το 2002 και το 2004, σχετικά με τα είδη βαθέων υδάτων, ότι τα περισσότερα είδη έχουν υπερβεί τα ασφαλή βιολογικά όρια· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ μείωσε την αλιευτική προσπάθεια σε σημαντικά μικρότερο βαθμό σε σχέση με τις συστάσεις του ICES· λαμβάνοντας υπόψη, επιπλέον, τη σημασία των βελτιωμένων επιστημονικών δεδομένων που θα χρησιμεύσουν ως βάση για τον καθορισμό ποσοτώσεων με σκοπό τη διασφάλιση της βιώσιμης αλιείας,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αλιευτικές δραστηριότητες των στόλων ανοικτής θαλάσσης που δραστηριοποιούνται σε ζώνες τρίτων χωρών, σε ζώνες διακανονισμού περιφερειακής οργάνωσης αλιείας (ΠΟΑ) ή σε ζώνες ανοικτής θαλάσσης που δεν υπόκεινται σε διακανονισμό, πρέπει να ασκούνται ορθολογικά και υπεύθυνα, σύμφωνα με τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας και με τη συμφωνία για την εφαρμογή των διατάξεων της εν λόγω σύμβασης που αφορούν τη διατήρηση και τη διαχείριση των αλληλεπικαλυπτόμενων και των άκρως μεταναστευτικών ιχθυαποθεμάτων, καθώς και σύμφωνα με τον κώδικα συμπεριφοράς για την υπεύθυνη αλιεία που έχει καταρτίσει ο FAO, λαμβάνοντας υπόψη ότι τόσο η συμφωνία του ΟΗΕ για τα ιχθυαποθέματα όσο και ο κώδικας συμπεριφοράς του FAO απαιτούν τη χρήση της αρχής της προφύλαξης,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ δεσμεύτηκε, κατά τη διάσκεψη κορυφής του Γιοχάνεσμπουργκ του 2002, να εγγυηθεί τον βιώσιμο χαρακτήρα της παγκόσμιας αλιείας και να διατηρήσει ή να αποκαταστήσει τους πόρους, αρχής γενομένης από τα αποθέματα που γίνονται αντικείμενο υπερεκμετάλλευσης, στο επίπεδο μέγιστης βιώσιμης απόδοσης, ει δυνατόν πριν από το 2015,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν είναι δυνατή η αποτελεσματική διασφάλιση της προστασίας

του θαλάσσιου περιβάλλοντος και της άσκησης βιώσιμης αλιείας χωρίς τη σύμφωνη γνώμη και τη συνεργασία όλων των ενδιαφερομένων κρατών,

- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι η συστηματική συλλογή αξιόπιστων δεδομένων αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της αξιολόγησης των ιχθυαποθεμάτων και της διατύπωσης επιστημονικών απόψεων, και ότι έχει, για τον λόγο αυτόν, θεμελιώδη σημασία για την εφαρμογή της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΚΑΠ)· λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι η Επιτροπή παρεδέχθη, στην προαναφερθείσα ανακοίνωσή της, ότι δεν υπάρχουν επαρκή δεδομένα για την επιστημονική αξιολόγηση της κατάστασης των ιχθυαποθεμάτων βαθέων υδάτων, καθώς και ότι υπάρχουν διαφορές όσον αφορά τον ορισμό των βαθέων υδάτων,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση που δημοσίευσε τον Απρίλιο του 2007 η Συμβουλευτική Επιτροπή Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΣΕΑΥ) σχετικά με την τροποποίηση του χρονοδιαγράμματος παρουσίασης των επιστημονικών εκθέσεων και τη βελτίωση της ποιότητάς τους,
- Z. λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη λήψης κατάλληλων κοινωνικοοικονομικών μέτρων αποζημίωσης των αλιέων για το κόστος που συνεπάγεται ο περιορισμός της αλιευτικής δραστηριότητας, όπως προκύπτει από τα σχέδια αποκατάστασης των αποθεμάτων,
- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ψήφισμά του της 14ης Νοεμβρίου 2006 σχετικά με τη θεματική στρατηγική για την προστασία και τη διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος¹, υποστήριξε σειρά μέτρων για την προώθηση της αειφόρου χρήσης των θαλασσών και της διατήρησης του θαλάσσιου οικοσυστήματος,
1. εκφράζει την ικανοποίησή του για τις προόδους που έχει σημειώσει ο κοινοτικός στόλος στην προσπάθεια για την εφαρμογή βιώσιμης αλιευτικής πολιτικής, αλλά διαπιστώνει ότι υπάρχει κάποια ανακολουθία μεταξύ της κατάστασης που περιγράφεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής και της πραγματικότητας·
 2. φρονεί ότι, προτού ληφθούν νέα μέτρα διαχείρισης, θα ήταν σκόπιμο να αναλυθούν οι λόγοι για τους οποίους δεν εφαρμόζονται τα υφιστάμενα μέτρα, καθώς και οι αιτίες για τις οποίες τα κράτη μέλη δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους ή τις εκπληρώνουν με καθυστέρηση ή με διαφορετικές μεθόδους, γεγονός που περιπλέκει περαιτέρω την ανάλυση των παραγόντων που επηρεάζουν τον εν λόγω τύπο αλιείας·
 3. προειδοποιεί ότι οι διαρκείς τροποποιήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και η παρουσίαση νέων προτάσεων, προτού καν εφαρμοστούν οι υφιστάμενες διατάξεις και υποβληθούν στην κατάλληλη επεξεργασία οι πληροφορίες που συλλέγονται, βλάπτουν την αξιοπιστία της ΚΑΠ, και ότι οι σήμερα ισχύοντες περιορισμοί της αλιείας είναι καταλληλότεροι για ορισμένα είδη και λιγότερο για άλλα·
 4. συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής ότι η συστηματική συλλογή αξιόπιστων δεδομένων αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της αξιολόγησης των ιχθυαποθεμάτων και της διατύπωσης των επιστημονικών απόψεων· ζητεί από την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και την αλιευτική βιομηχανία να καλύψουν τα κενά που υπάρχουν, προκειμένου να καταστεί δυνατή η προσαρμογή των μέτρων ελέγχου της αλιευτικής προσπάθειας σε κάθε τύπο αλιείας, αναγνωρίζοντας ότι οι περισσότεροι τύποι αλιείας βαθέων υδάτων είναι μικτοί

¹ ΕΕ C 314 E, 21.12.2006, σ. 131.

τύποι αλιείας·

5. υπενθυμίζει στην Επιτροπή ότι, παρότι για τον συγκεκριμένο τύπο αλιείας έχουν οριστεί συνολικά επιτρεπόμενα αλιεύματα (ΤΑC) και περιορισμοί της αλιευτικής προσπάθειας, αυθαίρετα και χωρίς να υπάρχουν επαρκείς βιολογικές γνώσεις, πρέπει να γίνεται προσεκτική προσέγγιση και διαχείριση κάθε είδους ιχθύων βαθέων υδάτων και ότι ο καθορισμός των ΤΑC πρέπει να στηρίζεται σε συγκεκριμένες επιστημονικές μελέτες·
6. σημειώνει ότι ο κανονισμός του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2371/2002, της 20ής Δεκεμβρίου 2002, για τη διατήρηση και βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στο πλαίσιο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής¹ απαιτεί την εφαρμογή της προληπτικής προσέγγισης, η οποία, κατά το άρθρο 3, σημαίνει ότι «η έλλειψη κατάλληλων επιστημονικών πληροφοριών δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται ως λόγος για την αναβολή ή την παράλειψη λήψης διαχειριστικών μέτρων για τη διατήρηση ειδών-στόχων, συναφών ή εξαρτώμενων ειδών ή ειδών που δεν αποτελούν στόχο της αλιείας, καθώς και του περιβάλλοντός τους»·
7. υπογραμμίζει την ανάγκη θέσπισης απαγόρευσης για τις απορρίψεις στο πλαίσιο της αλιείας βαθέων υδάτων, η οποία θα έδινε τη δυνατότητα στους επιστήμονες να μελετήσουν με μεγαλύτερη ακρίβεια τη σύνθετη ποικιλομορφία των ειδών τα οποία εκφορτώνονται, εκ των οποίων πολλά είναι ακατάλληλα προς βρώση·
8. θεωρεί ότι, στο πλαίσιο των μέτρων για τη μείωση των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων και την εξάλειψη των απορριπτόμενων αλιευμάτων, η Επιτροπή θα έπρεπε να προσαρμόσει τα επίπεδα της αλιευτικής προσπάθειας σε συνάρτηση με τα στοχευόμενα είδη και τα είδη που αποτελούν μόνο παρεμπιπτόντα αλιεύματα, εντείνοντας συγχρόνως τις προσπάθειες όσον αφορά τις διαδικασίες παρακολούθησης και ελέγχου·
9. θεωρεί ότι πολυάριθμα είδη βαθέων υδάτων έχουν χαρακτήρα παρεμπιπτόντων αλιευμάτων και προτρέπει συνεπώς την Επιτροπή να δώσει μεγαλύτερη έμφαση στον έλεγχο της αλιευτικής προσπάθειας ως τρόπο μείωσης των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων, σημειώνοντας, ωστόσο, ότι οι περιορισμοί του μεγέθους του ματιού των διχτύων είναι ακατάλληλοι λόγω του σχήματος και του μεγέθους των ειδών βαθέων υδάτων·
10. ζητεί από την Επιτροπή να καταρτίσει κοινωνικοοικονομική αξιολόγηση της αλιείας βαθέων υδάτων, καθώς και ανάλυση του αντικτύπου που θα μπορούσαν να έχουν στον κλάδο οι νέες μειώσεις της αλιευτικής προσπάθειας καθώς και του αντικτύπου της συνεχιζόμενης εξάντλησης των ιχθυαποθεμάτων από τα οποία εξαρτάται η αλιεία· φρονεί ότι είναι απαραίτητο να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ των κοινωνικοοικονομικών επιταγών και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας·
11. υπενθυμίζει ότι, καθώς μεγάλο μέρος των αποθεμάτων αυτών αποτελεί αντικείμενο διαχείρισης στο πλαίσιο διεθνών υδάτων, πρέπει να συντονιστούν οι δράσεις στους κόλπους των διαφόρων ΠΟΑ, προκειμένου τα μέτρα που θεσπίζονται να λαμβάνουν υπόψη το σύνολο των στόλων που δραστηριοποιούνται σε αυτό το είδος της αλιείας· θεωρεί ότι η ΕΕ θα πρέπει να εργαστεί προκειμένου να διασφαλίσει την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή του ψηφίσματος 61/105 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών σε σχέση με την αλιεία βαθέων υδάτων και την αλιεία βυθού ανοικτής θαλάσσης· πιστεύει ότι όλοι οι περιορισμοί θα πρέπει να ισχύουν για τους αλιείς όλων

¹ ΕΕ L 358, 31.12.2002, σ. 59.

των συμβαλλομένων μερών, προκειμένου να αποφευχθούν επιζήμιες καταστάσεις για τους μεν ή τους δε·

12. προτείνει να μην επιτρέπεται η αλιεία σε περιοχές βαθέων υδάτων όπου δεν υπάρχει ακόμη καμία αλιευτική δραστηριότητα, έως ότου ερευνηθούν αυτές οι περιοχές και τα επιστημονικά στοιχεία επιβεβαιώσουν ότι μπορεί να υπάρξει βιώσιμη αλιεία χωρίς κίνδυνο εξάντλησης της βιοποικιλότητας ή πρόκλησης ζημίας στον οικοτόπο, και αφού τεθούν σε εφαρμογή τα αντίστοιχα μέτρα διαχείρισης·
13. ζητεί από την Επιτροπή να παρουσιάσει νέα προγράμματα συλλογής επιστημονικών πληροφοριών, κάνοντας χρήση, εν ανάγκη, ερευνητικών σκαφών· πιστεύει πως θα μπορούσε, εν προκειμένω, να ακολουθήσει το παράδειγμα της ισπανικής αρχής αλιείας στη ζώνη διακανονισμού της Επιτροπής Αλιείας του Βορειοανατολικού Ατλαντικού, η οποία προέβη στη χαρτογράφηση της ζώνης «Hatton Bank», όπου αλιεύονται είδη βαθέων υδάτων και όπου η έρευνα ήταν επικεντρωμένη στην απόκτηση γνώσεων για την κατανομή των υποθαλάσσιων ορέων, των κοραλλιών ψυχρών υδάτων και των υδροθερμικών σχισμών, προκειμένου να εντοπιστούν οι ευαίσθητες περιοχές στη ζώνη όπου δραστηριοποιούνται οι αλιευτικοί στόλοι·
14. είναι της γνώμης, όπως και η Επιτροπή, ότι είναι αναγκαίο να υιοθετηθεί για τον τύπο αυτόν αλιείας οικοσυστημική προσέγγιση, αλλά υπογραμμίζει ότι τα μέτρα πρέπει να έχουν έναν ελάχιστο βαθμό αξιοπιστίας και να μην εφαρμόζονται αδιακρίτως, αλλά βάσει εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ώστε να αποφεύγεται η απαγόρευση σε ζώνες που δεν διατρέχουν κανέναν κίνδυνο, αποκλείοντας ωστόσο την αλιεία βυθού σε ζώνες όπου είναι γνωστό ότι υπάρχουν ή όπου είναι πιθανόν να υπάρχουν ευπαθή θαλάσσια οικοσυστήματα ή όπου τα ιχθυαποθέματα είναι εκτός των ασφαλών βιολογικών ορίων· η χαρτογραφική μελέτη των θαλάσσιων βυθών, η μελέτη της αλληλεπίδρασης μεταξύ των στοιχείων που ορίζουν τα οικοσυστήματα και η γνώση των φυσικών πόρων των ωκεανών πρέπει να αποτελέσουν προτεραιότητα, εάν στόχος μας είναι να γίνει πραγματικότητα η νέα ευρωπαϊκή θαλάσσια πολιτική·
15. επιβεβαιώνει ότι οι αλιείς και οι ενώσεις που τους αντιπροσωπεύουν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και να συμμετέχουν στην κατάρτιση μέτρων προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος, διαχείρισης των πόρων και αποκατάστασης των αποθεμάτων·
16. εκτιμά, όπως και η ΣΕΑΥ, ότι απαιτείται να διατεθούν περισσότεροι άνθρωποι και οικονομικοί πόροι για την ανάλυση της βιομάζας και της θνησιμότητας ανά είδος ιχθύος για σχεδόν όλους τους τύπους αλιείας· εκτιμά, επίσης, ότι εάν επιθυμούμε να γίνουν δεκτές οι επιστημονικές απόψεις από όλα τα μέρη, απαιτείται να καθοριστεί σαφής στρατηγικός προσανατολισμός που θα καταστήσει δυνατή την αποφυγή περιττών επαναλήψεων ενεργειών και την πρόληψη της έλλειψης συνεργειών·
17. εκφράζει την ανησυχία του για την έλλειψη αποτελεσματικότητας και την ανεπαρκή εφαρμογή των υφιστάμενων κανονισμών της ΚΑΠ· καλεί την Επιτροπή να βελτιώσει τις διαδικασίες παρακολούθησης και ελέγχου στα κράτη μέλη·
18. τονίζει ότι είναι σημαντικό να αναπτυχθούν νέες τεχνικές με σκοπό να εξασφαλισθεί η λειτουργία συστήματος ελέγχου και εποπτείας· καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να αναπτύσσει μηχανισμούς ελέγχου και επισημαίνει σχετικά τις δυνατότητες που παρέχουν τα ηλεκτρονικά ημερολόγια σκάφους·

19. επισημαίνει τα πλεονεκτήματα της δημιουργίας δικτύου θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών (MPAs) στο πλαίσιο του δικτύου NATURA 2000 και πιστεύει ότι το μέτρο αυτό θα έχει θετικές επιπτώσεις στα υπεραλιευόμενα ιχθυοποθέματα· παρακινεί τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν όλες τις δυνατότητες που προσφέρουν οι θαλάσσιες συνιστώσες του δικτύου NATURA 2000·
20. παροτρύνει την Επιτροπή να καταβάλει κάθε προσπάθεια για να εξασφαλίσει την εφαρμογή και την πιθανή βελτίωση των ισχυουσών διεθνών συμφωνιών για την αλιεία βαθέων υδάτων·
21. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναπτύξουν κοινές κατευθυντήριες γραμμές, να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές, να βελτιώσουν τη χρήση της διαθέσιμης κοινοτικής τεχνολογίας και να ζητήσουν τη συμμετοχή ομάδων προβληματισμού και μη κυβερνητικών οργανώσεων για την καλύτερη εφαρμογή των μέτρων περιορισμού της παράνομης αλιείας και της πώλησης παράνομων αλιευμάτων στις ευρωπαϊκές αγορές·
22. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν φιλικότερες προς το περιβάλλον μεθόδους αλιείας, οι οποίες δεν βλάπτουν το περιβάλλον και την οικολογική βιοποικιλότητα λόγω παρεμπιπτόντων αλιευμάτων ή ακουσίως τραυματισμών άλλων ζωντανών οργανισμών·
23. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών.